

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

PATVIRTINTA
Rokiškio rajono savivaldybės
administracijos direktoriaus
2018 m. sausio d. įsakymu Nr.

VISUOMENĖS DALYVAVIMO KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIME PROGRAMA RENGIANT PROJEKTĄ

„ROKIŠKIO MIESTO TERITORIJŲ KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIMAS IR EKOLOGINĖS BŪKLĖS GERINIMAS“

Rokiškio rajono savivaldybės administracija planuoja pasinaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų teikiama parama pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-R-019 priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ remiamą veiklą „Kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas gamtinio karkaso teritorijose“ ir vykdyti kraštovaizdžio formavimo ir ekologinės būklės gerinimo veiklą gamtinio karkaso teritorijoje – Rokiškio miesto Laukupės upės pakrančių teritorijoje.

Bendras priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ tikslas – pagerinti įvairaus lygmens kraštovaizdžio arealų (teritorijų) būklę, didinant kraštovaizdžio planavimo kokybę, stiprinant ir palaikant kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, atkuriant pažeistas teritorijas, didinant kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą. Su šios priemonės finansavimo sąlygų aprašu galima susipažinti internete:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/fdcbc850f5b311e58a059f41f96fc264/AEBaKzwEdF> .

Visuomenės dalyvavimo kraštovaizdžio formavime programa, rengiant projektą „Rokiškio miesto teritorijų kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas“ (toliau – Programa) – tai planuojamos vykdyti veiklos viešumą ir visuomenės įsitraukimą užtikrinantis dokumentas. Jame pateikiama apibendrinta informacija apie planuojamą vykdyti kraštovaizdžio gerinimo veiklą, šios veiklos tikslus ir uždavinius. Programoje pristatoma ir paaiškinama, kokias problemas siekiama spręsti, nustatomi įgyvendinimo veiksmai, jų prioritetai. Pristatomi konsultavimosi su visuomene ir specialistais metodai, priemonės ir būdai, kurie bus naudojami projekto rengimo metu, siekiant išgirsti ir patenkinti vietos gyventojų, bendruomenių ir kitų visuomenei atstovaujančių institucijų poreikius, siejamus su tvarkoma teritorija.

Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 „Dėl Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015-2020 m. veiksmų plano patvirtinimo“ (2017 m. gruodžio 9 d. redakcija).

Kviečiame teikti savo pastebėjimus ir pasiūlymus dėl Programos turinio, planuojamos vykdyti veiklos uždavinių, visuomenės įsitraukimo būdų el. paštu: paminklai@post.rokiskis.lt ir Programos projekto viešo pristatymo metu.

Programos projekto viešas pristatymas ir pateiktų pastabų bei pasiūlymų aptarimas įvyks 2018 m. sausio 10 d. 17.30 val. Rokiškio rajono savivaldybės I a. salėje, Respublikos g. 94, Rokiškis.

Programos projektas ir kvietimas dalyvauti viešame pristatyme taip pat išsiųstas Rokiškio miesto seniūnijai, Aplinkos apsaugos agentūrai Panevėžio skyriui, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio skyriui, Rokiškio miesto nevyriausybinėms organizacijoms, atstovaujantioms Rokiškio miesto bendruomenės interesus.

Prieš rengiant Programą 2017 m. lapkričio 10 d. – gruodžio 1 d. buvo vykdoma visuomenės apklausa dėl Laukupės upės teritorijos lankomumo ir visuomenės poreikių tvarkant teritoriją. Apklausa buvo vykdoma naudojantis www.manoapklausa.lt, apie apklausą paskelbta Rokiškio rajono savivaldybės interneto tinklapyje www.rokiskis.lt, apklausa papildomai reklamuota socialiniame tinkle Facebook (tikslinė grupė - Rokiškio miestas, 5548 peržiūros), kvietimai dalyvauti išsiųsti 38 Rokiškio nevyriausybinėms organizacijoms.

Visuomenės apklausoje nuomonę išreiškė 154 dalyviai. Laukupės upės pakrantėse lankosi apie 43 proc. apklaustųjų, pagrindinės nesilankymo priežastys – pėsčiųjų takų, suoliukų trūkumas (25-27 proc.), 90 proc. apklaustųjų lankytųsi dažniau, jeigu teritorija būtų sutvarkyta, 95 proc. pritarė, kad Laukupės upės pakrantėse būtų įrengti pėsčiųjų takai, suoliukai, šiukšliadėžės, iškirsti beverčiai medžiai ir krūmai, tai pat apie 95 proc. apklaustųjų pritarė, jei Laukupės upės pakrantės teritorijoje prie Vytauto g. 20 (Rokiškio jaunimo centras) būtų įrengta poilsio (pramogų) erdvė vaikams ir jaunimui.

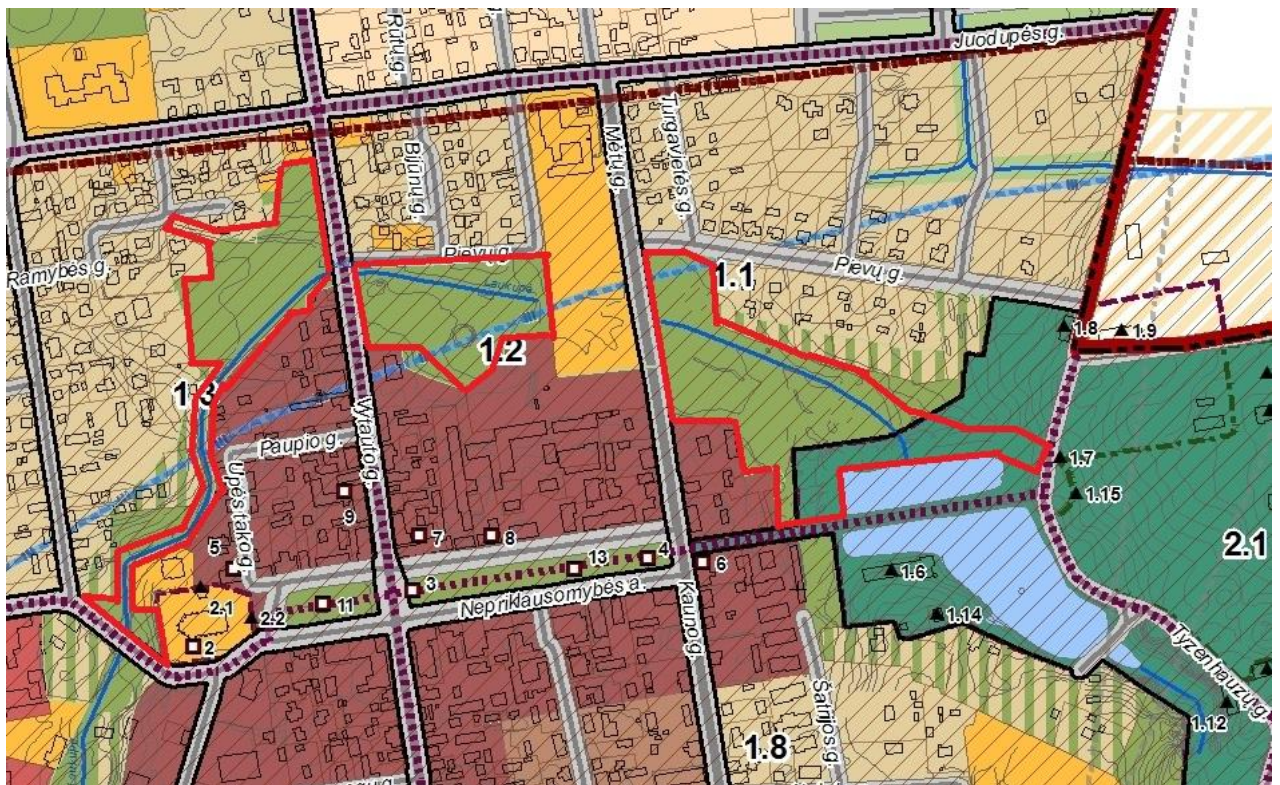
Apklausos metu buvo galima pateikti savo pasiūlymus dėl numatomos tvarkyti teritorijos paskirties ir priemonių. Dauguma pasiūlymų apėmė teritorijos pritaikymą gyventojų, šeimų ir vaikų poilsiui, tiek pasyviai (pasivaikščiavimui), tiek aktyviai (vaikų žaidimai, treniruokliai, renginiai), pabrėžtas teritorijos apšvietimo, saugumo poreikis. Apklausos rezultatų santrauka pateikta Programos **1 priede**.

2017 m. lapkričio 16 d. Rokiškio rajono savivaldybėje įvyko preliminarinių apklausos rezultatų ir pirminių projektinių pasiūlymų dėl numatomų tvarkyti teritorijos zonų aptarimas. Aptarimo metu buvo iškelti klausimai, į kuriuos atsižvelgta rengiant Programos projektą: jungčių tarp atskirų tvarkomų zonų ir kitų Rokiškio mieste esančių pėsčiųjų ir dviračių takų būtinumas, įskaitant takų tiesimą Laukupės upelio pakrantėmis nuo Šv. Mato bažnyčios (Pandėlio g.) iki Vytauto g., įvairios ekologinės dangos (kankorėžių, nendrių, vytelių ir pan.) takų įrengimas, Laukupės vagos gilinimas, preliminarinių kraštovaizdžio tvarkymo priemonių atitikimas 05.5.1-APVA-R-019 priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ finansavimo reikalavimams.

I SKYRIUS

BENDRA INFORMACIJA APIE PLANUOJAMĄ TVARKYTI TERITORIJĄ

Planuojama tvarkyti apie 6 ha teritorija yra Rokiškio mieste, Laukupės upės pakrančių teritorijoje. Teritorija patenka į Rokiškio miesto bendrajame plane išskirtas gamtinio karkaso teritorijas (žr. Rokiškio miesto bendrojo plano ištrauką **1.1 pav.**).

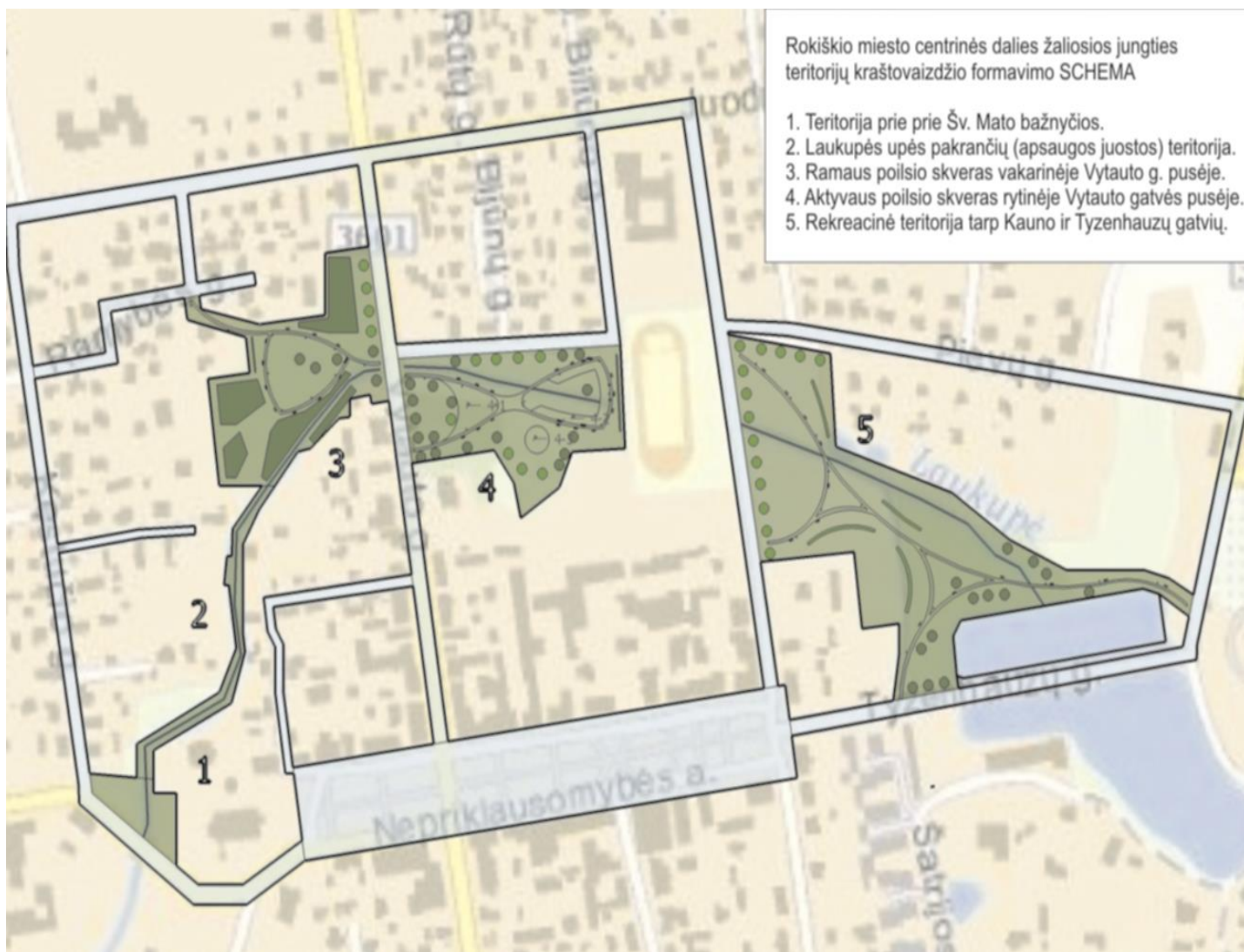
1.1 pav. Numatomos tvarkyti teritorijos vieta Rokiškio miesto bendrojo plano žemėlapyje (teritorijos ribos pažymėtos raudona spalva)

Planuojama tvarkyti teritorija yra centrinėje Rokiškio miesto dalyje. Teritoriją sudaro 5 sudėtinės miesto žaliosios jungties teritorijos dalys (žr. **1.2 pav.**):

- Teritorija Nr.1 prie Šv. Mato bažnyčios.
- Teritorija Nr.2 Laukupės upės pakrančių (apsaugos juostos) teritorija.
- Teritorija Nr.3 skveras vakarinėje Vytauto g. pusėje.
- Teritorija Nr.4 skveras rytinėje Vytauto gatvės pusėje.
- Teritorija Nr.5 rekreacinė teritorija tarp Kauno ir Tyzenhauzų gatvių.

Laukupės upės pakrantėse planuojama tvarkyti teritorija yra Rokiškio miesto želdynų sistemos dalis, todėl atitinka 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-R-019 priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ Aprašo remiamos veiklos „Kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas gamtinio karkaso teritorijose“ reikalavimus.

Visos papildomos priemonės, kurios nepatektų į gamtinio karkaso teritorijas ir želdynų sistemą, tačiau būtų reikalingos visuomenės rekreaciniams poreikiams tenkinti, turėtų būti finansuojamos iš kitų šaltinių (ne priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ lėšomis).

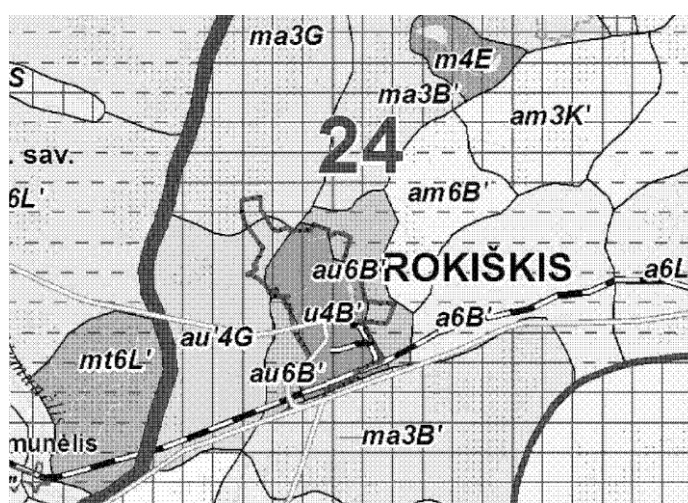

1.2 pav. Numatomos tvarkyti teritorijos dalys

Kraštovaizdžio pobūdis ir būklė

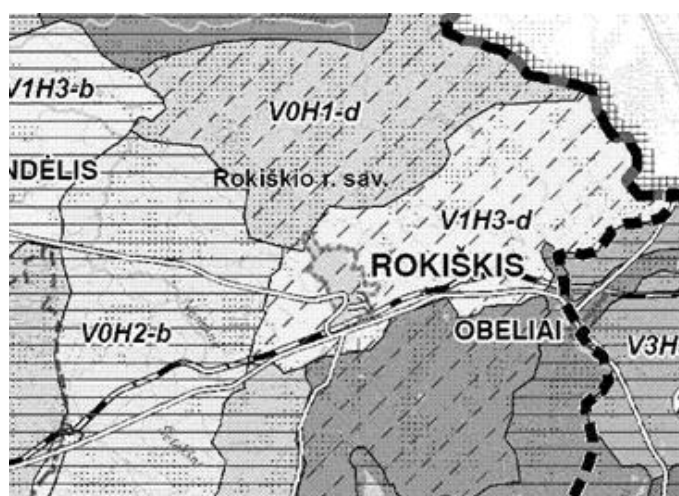
Pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano sprendinius Programoje nagrinėjama teritorija patenka į siaurinę Vidurio žemumos dalį, Nemunėlio upės baseiną (Nemunėlio, Laukupės ir Juodupės upės). Laukupės upė yra nedidelė, mažo vandeningumo, sutrikusio deguonies režimo (Šaltinis: Lietuvos upių 2000 metų vandens kokybės metraštis), vasaros metu išdžiūstanti. Detalesni kraštovaizdžio tyrimai teritorijoje neatlikti, juos planuojama atlikti Kraštovaizdžio tvarkymo projekto įgyvendinant projektą „Rokiškio miesto teritorijų kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas“ rengimo metu.

Rokiškio miesto Laukupės upės slėnio teritorijos bendras kraštovaizdžio pobūdis pagal natūralumo ir sukultūrinimo santykį yra urbanizuotas, kraštovaizdžio gamtinis pobūdis pagal gamtinio komplekso tipą – molinga banguota pakiluma (plynaukštė), kraštovaizdžio naudojimo pobūdis pagal naudojimo intensyvumą – tausojantis intensyvus (žr. Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano ištrauką **1.3 pav.**).

1.3 pav. Teritorijos vieta Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano žemėlapyje

Vertinant kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą teritorija priklauso silpnos vertikalios sąsklaidos įvairaus pražvelgiamumo erdvių kraštovaizdžio tipui. Teritoriją vertinant horizontalios vizualinės sąsklaidos aspektu – dominuoja vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis. (žr. Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano ištrauką **1.4 pav.**).

1.4 pav. Teritorijos vieta Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano žemėlapyje

Teritorijoje dominuoja kraštovaizdžio erdvinė struktūra be raiškių vertikalių ir horizontalių dominančių. Teritorijoje, priklausančioje valstybės saugomoms istorinėms miestų dalims, saugomas urbanistinis ir etnokultūrinis paveldas (Šaltinis: Lietuvos Respublikos Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703, brėžiniai „1. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos“, „3. Kraštovaizdžio vizualinis estetiškas“, „4. Kultūros paveldo apsaugos teritoriniai prioritetai“).

1.5 pav. Teritorijos vieta Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano žemėlapyje

Dabartinė teritorijos būklė yra nevienoda – tai natūralios upės pakrantės, skverai, aikštelės, seni (plytelių) arba per veją išmindžioti takai, dideli vertingi medžiai ir menkaverčiai krūmokšniai (detaliau poskyryje „Ekologinė vietovės svarba, vietovės vertybės“).

Toliau pateikiama nagrinėjamos teritorijos dabartinės būklės fotofiksacija.

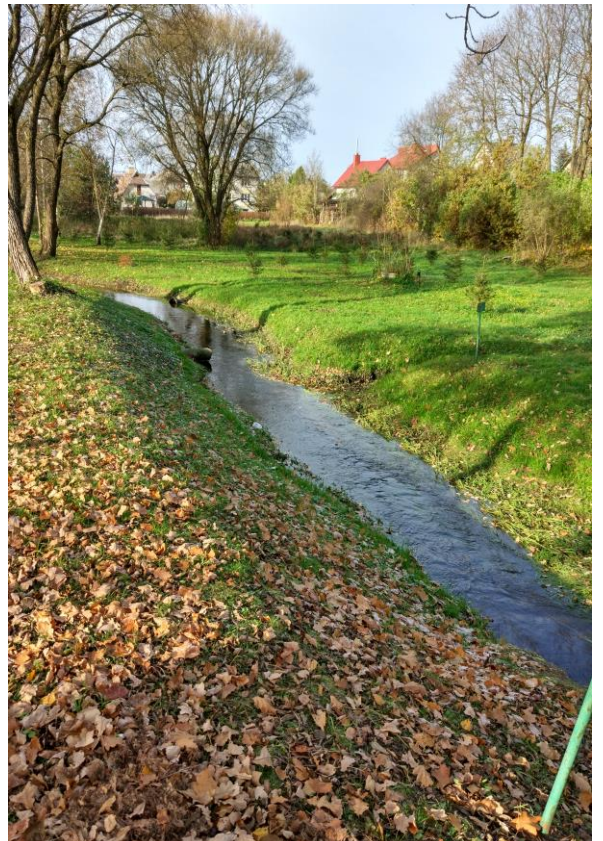
Medžiai ir krūmokšniai (Tyzenhauzų g.)

Išmindžioti takai (Tyzenhauzų g.)

Natūralios pakrantės (Pandėlio g.)

Natūralios pakrantės (Vytauto g.)

Senas plytelių takas (Vytauto g.)

Skveras (Kauno g.)

Ekologinė vietovės svarba, vietovės vertybės

Pagal Rokiškio miesto teritorijos bendrąjį planą, įvertinus Rokiškio miesto padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, miesto teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę, išskiriamai gamtinio karkaso teritorijai, turinčiai kompensuoti urbanistinio – ūkinio vystymo poveikį Rokiškio miesto ribose, būdinga: migraciniai koridoriai ir vidinio stabilizavimo arealai. Nustatant gamtinį karkasą intensyviai urbanizuotoje aplinkoje laikomasi pagrindinių gamtinio karkaso lokalizacijos principų: geokologinės kompensacijos ir teritorinio susietumo. Nacionalinę svarbą turintis Šiaurės Lietuvos geokologinės takoskyros ruožas į Rokiškio miesto ribas nepatenka.

Migracijos koridoriams Rokiškio miesto gamtiniame karkase priskiriami šie slėnių ir dubaklonių teritorijų ruožai:

1. Rajoninę svarbą turintis Laukupės migracinio koridoriaus ruožas visoje miesto riboje.
2. Lokalinės svarbos bevardžio dešiniojo Laukupės intako, pratekančio šiaurės vakarinėje miesto dalyje rytų – vakarų kryptimi migracinio koridoriaus ruožas.
3. Lokalinės svarbos dubaklonio, jungiančio Laukupės migracinį koridorių su Šiaurės Lietuvos geokologine takoskyra migracinio koridoriaus ruožas pietrytinėje miesto dalyje.

1.6 pav. Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių brėžinio „Gamtinio kraštovaizdžio apsauga“ ištrauka

Nagrinėjama teritorija patenka į pažeisto gruntinio karkaso su miesto žaliosiomis jungtimis ir kitais poilsiui skirtais želdynais teritoriją, kurioje pagal bendrojo plano sprendinius palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas, gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Rokiškio mieste tai yra labiausiai nukentėjusi gamtinio karkaso sistemos dalis.

1.7 pav. Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių brėžinio „Žaliųjų plotų sistemos vystymas“ ištrauka

Teritorijoje esančių gamtinio karkaso teritorijų želdiniai turėtų būti gausinami ne dėl ekonominių veiksnių, bet didinant gamtinės aplinkos ekologinį arba rekreacinį pilnavertiškumą. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų formavimui Laukupės upės bei kitu vandens telkiniu, intensyvaus eismo gatvių urbanizuotoje aplinkoje.

Rokiškio miesto ribose bei gretimose apylinkėse nėra nustatytų europine biologine svarba turinčių buveinių ar paukščių apsaugai svarbių *Natura 2000* teritorijų. (Šaltinis: „Rokiškio miesto bendrasis planas 2008 m.“).

Reljefas nagrinėjamoje teritorijoje neturi žymių aukščių perkričių (~130 m virš jūros lygio). Teritorijoje esantys želdynai įtakos centrinės Rokiškio miesto dalies panoramoms, perspektyvoms formuoti reikšmingos įtakos neturi. Vizualiniu aspektu svarbūs Tyzenhauzų gatvės erdvę formuojantys medžiai. Mažai vandeningos Laukupės upės neplati vaga nėra reguliuota, be žymaus reljefo pakrančių. Ties Rokiškio I-uuju tvenkiniu Laukupės upės pakrantes supa šlapžemės.

Teritorijoje prie Šv. Mato bažnyčios (teritorijos Nr. 1), Laukupės upės pakrančių (teritorijos Nr. 2) ir skvere vakarinėje Vytauto g. pusėje (teritorijos Nr. 3) augančių medžių rūšys: uosis paprastasis, šermukšnis paprastasis, klevas paprastasis, klevas uosialapis, gluosnis baltasis, blindė, kaštonas paprastasis, gluosnis trapusis, liepa mažalapė, beržas karpotasis, krūmų rūšys: tuja vakarinė, lanksva guobalapė, alyva paprastoji, erškėtis tankiadyglis, šaltalankis dygliuotasis, ieva paprastoji, kaulenis blizgantysis, gudobelė vienpiestė, lazdynas paprastasis. Daugumos augančių medžių ir krūmų būklė yra gera. Reikėtų tvarkyti (kirsti, genėti, gydyti ir kt.) dalį medžių, kurie turi kamieno žaizdas, medienos puvinį, kelia pavojų gretimai esantiems objektams – klevus uosialapius, klevus paprastuosius, gluosnius baltuosius, kaštonus paprastuosius, liepas mažalapes, beržus karpotuosius.

Skvero rytinėje Vytauto gatvės pusėje teritorijoje (teritorijos Nr.4) augančios medžių rūšys: uosis paprastasis, klevas paprastasis, klevas uosialapis, klevas totorinis, liepa mažalapė, tuopa pilkoji, guoba kalninė, gluosnis baltasis, beržas karpotasis, eglė dygioji, eglė paprastoji, eglė baltoji, tuopa pilkoji, krūmų rūšys: karagana paprastoji, lazdynas paprastasis, pūslenis putinalapis, šaltalankis dygliuotasis. Dauguma augančių medžių ir krūmų būklė yra gera. Reikėtų tvarkyti

(kirsti, genėti, gydyti ir kt.) dalį medžių, kurie turi kamieno žaizdas, medienos puvinį – liepas mažalapes, gluosnius baltuosius, egles dygiąsias, tuopas pilkąsias, beržus karpotuosius.

Teritorijoje tarp Kauno ir Tyzenhauzų gatvių (teritorijos Nr.5) augantys medžiai: uosis paprastasis, klevas paprastasis, liepa mažalapė, liepa didžialapė, guoba kalninė, gluosnis baltasis, klevas paprastasis, beržas karpotasis. Dauguma augančių medžių būklė yra gera. Reikėtų tvarkyti (kirsti, genėti, gydyti ir kt.) dalį medžių, kurie turi kamieno žaizdas, medienos puvinį – liepas mažalapes, liepas didžialapes, gluosnius baltuosius, uosius paprastuosius ir kirsti savaiminius krūmynus.

II SKYRIUS

TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Kraštovaizdžio tvarkymo įgyvendinant projektą „Rokiškio miesto teritorijų kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas“ rengimo **tikslas** – išsaugoti ir atkurti istorinę reikšmę turintį kultūrinį kraštovaizdį, išryškinant jo savitumą, vertingąsias savybes, gerinant teritorijoje esančių želdynų ekologinę, estetinę kokybę, užtikrinant jų funkcionalumą, vertybių atkūrimą, Laukupės upės pakrančių ekologinės būklės pagerinimą sudarant galimybę visuomenei geriau suprasti vietovės gamtines vertybes, jų formavimosi ypatumus.

Pagrindiniai kraštovaizdžio tvarkymo **uždaviniai** nagrinėjamoje teritorijoje yra:

- 1) didinti teritorijos patrauklumą, išsaugant ir sudarant sąlygas pažinti teritorijos gamtinį pobūdį, gerinant joje esančių konkrečių kraštovaizdžio gamtinių ir kultūrinių vertybių būklę, pritaikant teritoriją rekreacijos, gamtos vertybių propagavimui;
- 2) skatinti natūralius procesus didinančius gamtinio karkaso teritorijų regeneracines savybes ir geoekologinį potencialą;
- 3) didinti integruotumą tarp gamtinių ir greta esančių urbanizuotų elementų, išryškinant gamtinę aplinką ir pritaikant ją viešajam naudojimui;
- 4) suformuoti kraštovaizdžio erdves, siluetus, vizualinius kraštovaizdžio ryšius, skverų architektūrą, želdinių urbanizuotoje aplinkoje harmoniją;
- 5) sudaryti galimybę visuomenei pažinti ir naudoti kraštovaizdį.

Siekiant išsaugoti teritorijos vertybes, veiklos uždaviniams įgyvendinti bus vykdomos tokiais būdais, kad nebūtų bloginamos fizinės rekreacinės kraštovaizdžio savybės, nebūtų naikinamas kraštovaizdžio estetiškas potencialas, tvarkomoje teritorijoje bus formuojama tik minimali rekreacinė infrastruktūra, išsaugant gamtinę aplinką, natūralų kraštovaizdį. Planuojami įrengti tik pėsčiųjų eismui skirti poilsio takai, iš kurių daugiausia bus grunto danga (pagal priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ finansavimo reikalavimus pėsčiųjų takų su asfalto, betono, trinkelų, plytelių dangos įrengimui, krantosaugos statinių statybai, mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių įsigijimui (netaikoma informaciniams stendams) bendra suma neturi viršyti 20 procentų projekte numatytos išlaidų sumos). Numatomi įrengti atsinaujinančių energijos šaltinių pagrindu veikiantys šviestuvai (inžinerinių tinklų įrengimas nefinansuojamas). Pėsčiųjų takas palei Laukupę nuo Pandėlio iki Vytauto gatvės neplanuojamas, nes atstumas tarp abiejuose Laukupės krantuose esančių privačių sklypų siauriausioje vietoje sudaro 7 metrus (tokio atstumo nepakanka takų įrengimui). Prieš rengiant arba kraštovaizdžio tvarkymo projekto metu pagal poreikį bus vykdomi inžineriniai, geologiniai ir archeologiniai tyrimai (Rokiškio miesto istorinė dalis, unikalus kodas Kultūros vertybių registre 17102). Atlikus tyrimus pagal poreikį bus atliekami pakrantėje arba prie kranto vandenyje augančių krūmų, medžių, makrofitų pjovimo ir (arba) šalinimo darbai. Upės gilinimo darbai priemonės lėšomis nefinansuojami ir nenumatomi.

Teritorija Rokiškio miesto centrinėje dalyje šalia Laukupės upės dabar nepritaikyta poilsui ir laisvalaikio praleidimui, neišnaudojamas teritorijos rekreacinis potencialas. Numatomos tvarkyti teritorijos dalys turi skirtingas rekreacines funkcijas, atsižvelgiant į kurias numatomi kraštovaizdžio, želdinių formavimo, rekreacinės infrastruktūros ir mažosios architektūros sprendiniai.

Penkios planuojamos tvarkyti teritorijos dalys atitinka I skyriuje nurodytas dalis:

- Teritorija Nr. 1 prie Šv. Mato bažnyčios.
- Teritorija Nr. 2 Laukupės upės pakrančių (apsaugos juostos) teritorija.
- Teritorija Nr. 3 skveras vakarinėje Vytauto g. pusėje.
- Teritorija Nr. 4 skveras rytinėje Vytauto gatvės pusėje
- Teritorija Nr. 5 Rekreacinė teritorija tarp Kauno ir Tyzenhauzų gatvių.

Žemiau pateikiami preliminarūs priemonių įgyvendinimo pasiūlymai (žr. paveikslus Nr. 2.1 -2.4).

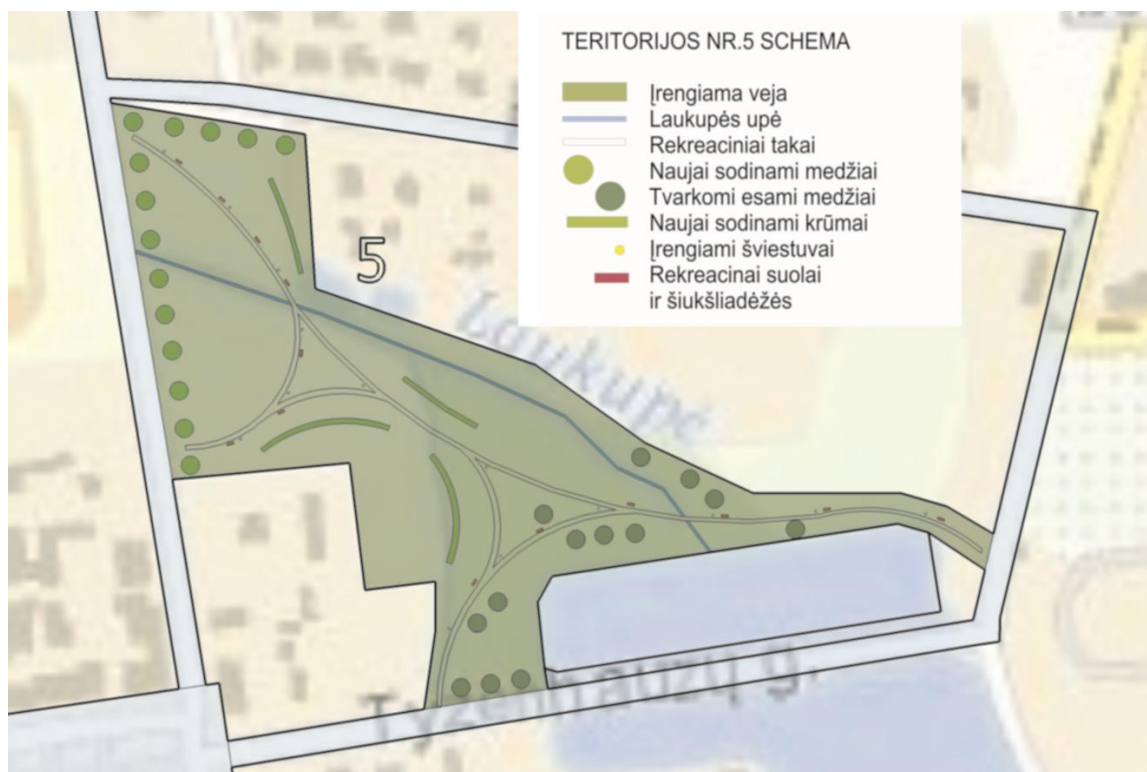
2.1 pav. Numatomos vykdyti priemonės teritorijose Nr. 1 ir Nr. 2

2.2 pav. Numatomos vykdyti priemonės teritorijoje Nr. 3

2.3 pav. Numatomos vykdyti priemonės teritorijoje Nr. 4

2.4 pav. Numatomos vykdyti priemonės teritorijoje Nr. 5

Aukščiau nustatytiems kraštovaizdžio tvarkymo uždaviniams įgyvendinti reikalinga parengti **Kraštovaizdžio tvarkymo projektą „Rokiškio miesto teritorijų kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas“**, kuris, vadovaujantis Lietuvos Respublikos

aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 „Dėl Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015-2020 m. veiksmų plano patvirtinimo“, bus rengiamas pagal Programos III skyriuje nurodytus reikalavimus.

Kadangi šiuo metu detalesni kraštovaizdžio tyrimai teritorijoje neatlikti, priemonės, skirtas išsaugoti teritorijos vertybes, planuojama nustatyti rengiant Kraštovaizdžio tvarkymo projektą. Šio projekto sudėtyje bus parengtas Sutvarkytos teritorijos priežiūros (eksploatacijos) aprašas, kuriame bus numatomi veiksmai ir priemonės, reikalingos nuolatinei teritorijos priežiūrai užtikrinti ir rezultatų ilgaamžiškumui palaikyti, įskaitant želdinių priežiūros specifika ir ypatumai (šienavimas, genėjimas, atsodinimas, tręšimas, laistymas ir kt.).

III SKYRIUS

KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO REIKALAVIMAI

Įgyvendinant kraštovaizdžio tvarkymo uždavinius nagrinėjamoje Rokiškio miesto teritorijoje, **Kraštovaizdžio tvarkymo projekto „Rokiškio miesto teritorijų kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas“** rengimo metu numatoma:

1. Esamos būklės analizės studijoje atlikti:

1.1. teritorijos naudojimo reglamento ir planavimo dokumentų sprendinių analizę: nurodomas žemės naudojimo būdas, apsaugos statusas, planavimo dokumentais, teisės aktais teritorijai nustatyti veiklos plėtojimo reikalavimai ir apribojimai (specialiosios sąlygos); aprašomas ir įvertinamas bendras kraštovaizdžio pobūdis ir jo būklė, taip pat ir jo naudojimas.

1.2. bendrojo kraštovaizdžio pobūdžio analizę: lauko ir duomenų tyrimų būdu išsiaiškinti kraštovaizdžio struktūrą, jo erdvinio išsidėstymo dėsningumus, funkcionavimo bei dinamikos ypatumus, identifikuoti ir kartografuoti vietovės kraštovaizdžio gamtinio pamato komponentus (reljefą, dirvožemį, hidrografinį tinklą, augaliją, gyvūniją);

1.3. teritorijos gamtinio karkaso analizę: įvertinamas jo geoekologinis potencialas (patikimo, riboto, silpno, pažeisto, stipriai pažeisto), aprašomas vietovės kontekstas rajono gamtinio karkaso struktūroje, apibūdinama teritorijos svarba ekologiniame tinkle, įvertinama teritorija pagal pažeidžiamumo ir stabilumo, retumo, natūralumo ir tipiškumo, įvairovės, dydžio ir fragmentiškumo kriterijus (jų vertinimo rekomendacija pateikta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakyme Nr. D1-645 „Dėl reikalavimų gamtotvarkos plano turiniui aprašo patvirtinimo“);

1.4. vizualinių kraštovaizdžio savybių analizę: apibūdinamas kraštovaizdžio apžvelgiamumas (vertikaliosios ir horizontaliosios erdvinės sąskaidos išraiška), įvardijamos vertingosios estetiškos kraštovaizdžio savybės, identifikuojamos ir aprašomos vietovėje esančios regyklos, jų padėtis svarbiausių objektų atžvilgiu, teritorijos gretimybės, gali būti atliekama kraštovaizdžio vizualinių vertybių fotofiksacija;

1.5. urbanistinės struktūros analizę: įvertinamas teritorijos užstatymas, inžinerinės, susisiekimo infrastruktūros objektai, aprašomi teritorijoje esantys pastatai, jų paskirtis, galimas pritaikymas;

1.6. teritorijos socialinių ir ekonominių aspektų analizę: įvertinamos teritorijoje vykdomos ir skatintinos veiklos, darančios teigiamą įtaką teritorijos būklei; įvertinamos teritorijos naudojimo švietimo reikmėms, gamtosauginio švietimo perspektyvos, šios veiklos poveikis teritorijai; identifikuojamos vietovę reikšmingai lemiančios veiklos (pvz., infrastruktūros objektų plėtra ir pan.), jų poveikis teritorijai (intensyvumas, pažeidžiamos teritorijos plotas, kokie objektai pažeidžiami ir pan.), poreikis jas nutraukti ar apriboti, nurodomos kitos teritorijoje pasireiškiančios gamtosauginės problemos;

1.7. esamos būklės analizės svarbiausios tyrimų išvados grafiškai pavaizduojamos ant ne senesnio kaip 3 metų topografinio plano (M 1:500–2000). Topografinis planas turi būti tikslinamas kraštovaizdžio tvarkymo projekto rengimo metu, jei yra naujų objektų, kurie gali turėti įtakos sprendinių parinkimui. Esamos būklės brėžinyje nurodoma: reljefas, hidrografija ir hidrotechnika, augalija, gyvūnija, žemės dangos, pastatai ir jų elementai, urbanizuotos teritorijos, lietaus nuotekynas ir drenažas, bendrosios komunikacijos;

1.8. Kraštovaizdžio tvarkymo projekto esamos būklės analizės ataskaita raštu suderinama su projektą derinančiomis institucijomis.

2. Konceptijos rengimo ir jos viešo pristatymo visuomenei stadijoje: parengiamas eskizinis projektas, išreiškiantis pagrindines kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių idėjas. Grafiškai pavaizduoti pasiūlymų sprendiniai, vizualizacijos, projektinius sprendinius pagrindžiantys tekstiniai aprašymai.

3. Kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių konkretizavimo stadijoje:

3.1. Kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių konkretizavimo stadijoje parengiami kraštovaizdžio tvarkymo projekto tekstiniai ir grafiniai sprendiniai, parengiama projekto įgyvendinimo sąmata ir techninės specifikacijos, sutvarkytos teritorijos priežiūros (eksploatacijos) aprašas.

3.2. Kraštovaizdžio tvarkymo projekto tekstinius sprendinius sudaro aiškinamasis raštas, paaiškinantis grafinius sprendinius, ir sutvarkytos teritorijos priežiūros (eksploatacijos) aprašas. Aprašomi sprendiniai turi būti pagrįsti žiniomis apie teritoriją, įvertinantys ekologinius poreikius ir reikalavimus, stiprinantys estetinį potencialą, ekonomiškai racionalūs, atspindintys vietovės svarbą urbanizuotos teritorijos erdvinėje struktūroje; suformuluojami pasiūlymai, sudarantys sąlygas visuomenei pažinti ir geriau suprasti vietovės gamtinę ir kultūrinę vertę; naudoti teritoriją gamtosauginio švietimo propagavimui.

3.3. Sutvarkytos teritorijos priežiūros (eksploatacijos) apraše numatomi veiksmai ir priemonės, reikalingos nuolatinei teritorijos priežiūrai užtikrinti ir rezultatų ilgaamžiškumui palaikyti, numatomi ir įvertinami bendruomenių įtraukimo į šį procesą būdai ir galimybės. Aprašo turinyje nurodoma: želdinių priežiūros specifika ir ypatumai (šienavimas, genėjimas, atsodinimas, tręšimas, laistymas ir kt.), statinių ir įrenginių priežiūros specifika (dažymas, atnaujinimas ir kt.), minimalios teritorijos priežiūrai reikalingos lėšos, trumpai aptariama teritorijos priežiūra esant ekstremalioms gamtinėms situacijoms, aptariami kiti individualūs teritorijos kasdienės priežiūros ir stebėsenos (monitoringo) poreikiai.

3.4. Patvirtinto kraštovaizdžio tvarkymo projekto grafinius sprendinius sudaro:

3.4.1. esamos situacijos planas (M 1:500);

3.4.2. pagrindinis kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių brėžinys M 1:500. Jame pateikiama informacija, leidžianti suvokti galutinį sutvarkytos teritorijos vaizdą. Jame tekstu ir grafiniais elementais nurodoma:

- tvarkomos teritorijos pavadinimas, adresas, ribos, plotas;
- natūralių ekosistemų funkcionavimui palikti, išsaugoti ar atkurti plotai (augalų masyvai, juostos, pavieniai augalai, natūralios dangos, vandens telkiniai);
- lietaus vandens surinkimo ir nuvedimo, hidrologinio režimo atkūrimo, lietaus vandens antrinio panaudojimo sprendimai;
- reljefo formavimo, šlaitų tvirtinimo sprendiniai (aprašomos siūlomos taikyti priemonės nuo erozijos, nuoplovos ir kt.);
- esamos, naikinamos, pertvarkomos ir naujai įrengiamos žemės dangos (natūralios ir dirbtinės);
- esamos, naikinamos, pertvarkomos ir naujai įrengiamos urbanizuotos teritorijos (atraminės sienutės, urbanizuotų teritorijų elementai);
- paliekami, šalinami, naujai įveisiami želdiniai;
- įkarpoje pavaizduojama, kaip teritorija jungiasi su tvarkomos teritorijos gretimybėje esančiais želdiniais, želdynais, takų sistemomis ir pan.;
- besiribojantys keliai, gatvės, šaligatviai, takai, stovėjimo aikštelės ir jų dangos;
- kiti tvarkomai teritorijai aktualūs erdviniai objektai;

3.4.3. teritorijos reljefo (sklypo aukščių) planas (M 1:500). Jame nurodoma: reljefas, reljefo elementai, esami ir projektuojami aukščiai, nuolydžiai ir lygiai, tvirtinami šlaitai, atraminės

sienelės, laiptai, esami ir projektuojami takai, jų dangos, privažiavimai, charakteringi reljefo taškai ir kiti elementai. Aprašant reljefo formavimo sprendinius, turi būti paaiškinama, kaip sprendiniai dera su pamatiniu kraštovaizdžio gamtiniu pobūdžiu ir gretimomis teritorijomis, kiek numatoma nukasti, užpilti grunto (kubiniais metrais), kokios numatomos priemonės nuo erozijos.

3.4.4. želdinių planas (M 1:500). Plane sutartiniais ženklais nurodomi paliekami ir šalinami želdiniai, išskirtiniai, vertingi (dendrologiniu, istoriniu, asociatyviniu ar kitais požiūriais) želdiniai, perkeliama, persodinami ir naujai sodinami želdiniai, nurodoma, kur atstatomas natūralus augalinis dirvožemio sluoksniu, pateikiama želdinių suvestinė lentelė, kurioje nurodomos želdinių charakteristikos (būklė, aukštis, plotis ir kt.) ir reikalingos želdinių tvarkymo priemonės;

3.4.5. suvestinis sklypo inžinerinių tinklų planas (M 1:500). Plane nurodomos inžinerinių tinklų trasos, skirtingų dangų plotai ir charakteristikos, aikštelių, laiptų, atraminių sienučių pjūviai ir kitos charakteringos detalės. Esant sudėtingoms sąlygoms – skersiniai profiliai su tinklų išdėstymo schema, sutartiniai ženklai, kiti duomenys.

3.5. Grafiškai vaizduojant topografinių erdvių duomenų rinkinius, vadovaujama Valstybinės geodezijos ir kartografijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2000 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 45 „Dėl techninių reikalavimų reglamento GKTR 2.11.03:2014 „Topografinių erdvių objektų rinkinys ir topografinių erdvių objektų sutartiniai ženklai“ patvirtinimo“. Sprendinių spalviniai ir grafiniai žymėjimai paaiškinami lentelėse. Tekstiniai ir grafiniai sprendiniai pateikiami kompiuterinėmis laikmenomis, galimi dokumentų formatai – pdf, jpg, gif, tif, png. Gali būti pateikiami ir popieriniai kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių variantai.

3.6. Įvertinami kiti specialieji reikalavimai kraštovaizdžio formavimo ir ekologinės būklės gerinimo gamtinio karkaso teritorijose veiklos įgyvendinimui, kurie nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. D1-12 „Dėl Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metais veiksmų plano patvirtinimo“ 3 priede.

4. Kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių derinimo ir viešinimo stadijoje:

4.1. Pateikiamas kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių derinimas raštu su:

4.1.1. Rokiškio rajono savivaldybės vyriausiuoju architektu, kuris įvertina, ar planuojamos veiklos neprieštarauja teritorinio ir strateginio planavimo dokumentuose nustatytiems kraštovaizdžio kokybės tikslams, ar projektas apsvarstytas su visuomene;

4.1.2. Aplinkos apsaugos agentūra, kuri įvertina, ar planuojamos veiklos nedarys neigiamo poveikio kraštovaizdžiui ir gretimoms teritorijoms.

4.2. suderinto kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių viešinimas Rokiškio rajono savivaldybės tinklalapyje, Rokiškio rajono savivaldybės patalpose;

4.3. viešas pristatymas visuomenei po ne mažiau kaip 10 kalendorinių dienų nuo kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendinių viešo paskelbimo Rokiškio rajono savivaldybės tinklalapyje ir savivaldybės patalpose. Viešame pristatyme visuomenei turi dalyvauti projektą derinusių institucijų atstovai;

4.4. atliekamos kitos visuomenės įtraukimo ir informavimo veiklos, numatytos Visuomenės dalyvavimo kraštovaizdžio formavime programoje.

5. Kraštovaizdžio tvarkymo projekto tvirtinimo stadijoje:

5.1. suderintas, viešai pristatytas visuomenei kraštovaizdžio tvarkymo projektas patvirtinamas Rokiškio rajono savivaldybės teisės aktu;

5.2. patvirtintą kraštovaizdžio tvarkymo projektą sudaro šie dokumentai:

5.2.1. duomenys apie kraštovaizdžio tvarkymo projekto rengimo organizatorių ir rengėją;

5.2.2. esamos būklės analizės išvadinis brėžinys ir jo aprašymas;

5.2.3. grafiniai sprendiniai;

5.2.4. gauti pritarimai (kraštovaizdžio tvarkymo projekto sprendiniams) iš derinančiųjų institucijų;

5.2.5. viešo svarstymo ataskaita;

5.2.6. projekto įgyvendinimo sąmata ir techninė specifikacija;

5.2.7. sutvarkytos teritorijos priežiūros (eksploatacijos) aprašas;

5.2.8. kiti dokumentai.

Rengiant **Kraštovaizdžio tvarkymo projektą „Rokiškio miesto teritorijų kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas“**, būtina įvertinti šių teisės aktų nuostatas ir reikalavimus:

1. Europos kraštovaizdžio konvencijos;

2. Europos Tarybos ministrų komiteto 2008 m. rekomendacijos CM/Rec (2008 m. vasario 6 d.) 3 dėl Europos kraštovaizdžio konvencijos įgyvendinimo gairių;

3. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo ir galiojančių redakcijų;

4. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-R-19 priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ projektų finansavimo sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. D1-209;

5. Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 „Dėl Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“ ir galiojančios redakcijos;

6. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo ir jį įgyvendinančiųjų teisės aktų:

6.1. Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694 „Dėl Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

6.2. Atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektų rengimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-719 „Dėl Atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

6.3. Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento ir Priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. D1-62 „Dėl Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento ir Priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento patvirtinimo“;

6.4. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5 „Dėl Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“;

6.5. Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-673 „Dėl Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašo patvirtinimo“;

6.6. Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. 206 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“;

7. Statybos techninio reglamento 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, STR 1.01.01:2005 „Kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentai“, kitų Statybos techninių reglamentų ir jų redakcijų, Statybos įstatymo ir jį įgyvendinančiųjų teisės aktų ir jų galiojančių redakcijų;

8. Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“;

9. Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1526 „Dėl Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašo patvirtinimo“;

10. Gamtinio karkaso nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 „Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“;

11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. D1-645 „Dėl Reikalavimų gamtotvarkos plano turiniui aprašo patvirtinimo“;

12. Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano, patvirtinto 2008 m. birželio 27 d. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-6.109, sprendinių;

13. Rokiškio miesto istorinės dalies (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 17102, buvęs kodas U33) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. IV-537;

14. 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos;

15. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-R-19 priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ projektų finansavimo sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. D1-209;

16. Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1038;

17. Rekomendacijų paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašui, patvirtintų Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. AV-83; 22);

18. Invazinių Lietuvoje organizmų rūšių sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. D1-433;

19. Invazinių rūšių kontrolės ir naikinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 352.

20. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas ir jo galiojančios redakcijos.

Taip pat būtina atsižvelgti į:

- Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studijos (2006 m.), nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano esamo būklės analizės (Aplinkos apsaugos agentūros leidiniu „Lietuvos gamtinė aplinka, būklė, procesai ir raida“ (2013 m.)) reikalavimus;

- Lietuvos kraštovaizdžio politikos nuostatas;

- Darnaus kraštovaizdžio formavimo, kuriuo siekiama užtikrinti kraštovaizdžio ekologinio stabilumo palaikymą, urbanizacijos proceso vykdymą ribojant ekstensyvų jo pobūdį, kraštovaizdžio architektūrinės erdvinės kompozicijos darną gaires;

- Kraštovaizdžio gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimo kriterijus;

Pasikeitus įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis ir reikalavimams, reglamentuojantiems kraštovaizdžio tvarkymo projekto rengimą, vadovautis galiojančiais teisės aktais.

IV SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMO SU VISUOMENE PLANAS

Visuomenės dalyvavimo tikslas, rengiant Programą, yra užtikrinti skaidrų interesų derinimą ir viešojo intereso gynimą; aktyvų, kūrybingą, pozityvų, konstruktyvų įsitraukimą į vietos kraštovaizdžio apsaugą ir formavimą; taip pat vietos dvasios, bendruomeniškumo stiprinimas, puoselėjant vietovių išskirtinumą ir tradicijas bei racionaliai sprendžiant aktualias problemas, pasitelkiant vietos resursus; vietos gyventojų sąmoningumo ir išprusimo kraštovaizdžio srityje didinimas; socialinės įtampos mažinimas. Projekto rengimo ir įgyvendinimo metu įsipareigojama vykdyti šias visuomenės informavimo, dialogo palaikymo, švietimo ir įsitraukimą į kraštovaizdžio formavimą skatinančias veiklas, nurodytas 1 lentelėje.

1 lentelė

Visuomenės informavimo, dialogo palaikymo, švietimo ir įsitraukimo į kraštovaizdžio formavimą skatinančios veiklos:

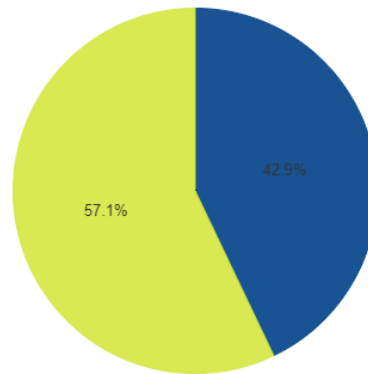
Stadija	Visuomenės informavimo, dialogo palaikymo, įtraukimo į kraštovaizdžio formavimą tikslai	Turinys (būdų ir priemonių, kurie padės visuomenei įsitraukti į tvarkomos teritorijos kraštovaizdžio formavimą, aprašymas)
Prieš pradėdant rengti projektą ir viso projekto rengimo bei įgyvendinimo metu	Nuolat informuoti visuomenę apie planuojamą vykdyti ir vykdomą projektą „ Rokiškio miesto teritorijų kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas “, sudaryti sąlygas visuomenei dalyvauti projekte nuo idėjos formulavimo iki sprendinių įgyvendinimo.	<p>Visa informacija apie projektą ir jo įgyvendinimą bus teikiama šiais būdais:</p> <p>1) elektroninėje erdvėje – Rokiškio rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.rokiskis.lt skelbiama informacija apie siūlymus (inicijavimą) vykdyti teritorijos tvarkymą, skelbiami sprendimai, susiję su projektavimo darbų pradžia (sprendimas, techninė užduotis, kita susijusi informacija).</p> <p>Pateikiama informacija apie pasiūlymų teikimo tvarką ir susipažinimo su parengtais dokumentais tvarką bei jų viešo svarstymo vieta ir laikas, viešam svarstymui pateikti sprendiniai, patvirtinto projekto sprendiniai;</p> <p>2) Rokiškio rajono savivaldybės administracijoje galima gauti naujausią informaciją apie projektą. Kontaktinis asmuo Rokiškio rajono savivaldybės administracijoje – Audronė Gavėnienė, el. p. paminklai@post.rokiskis.lt, telefonas (8 458) 71 160;</p> <p>3) žodžiu ar raštu - pagal suinteresuotų asmenų žodinius ir rašytinius paklausimus Rokiškio rajono savivaldybės administracijai, Respublikos g. 94, Rokiškis.</p>
Esamos būklės analizė	<p>1) išsiaiškinti visuomenei svarbius vietovės elementus, vertybes, funkcijas;</p> <p>2) suteikti visuomenei žinių apie vietovės svarbą ir išskirtinumą.</p>	<p>1) siekiant pirmo tikslo – informacija teikiama Rokiškio rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.rokiskis.lt, el. paštu paminklai@post.rokiskis.lt</p> <p>2) siekiant antro tikslo – Rokiškio rajono savivaldybės patalpose projekto rengėjai pristatys įgyvendinamą projektą.</p>

Stadija	Visuomenės informavimo, dialogo palaikymo, įtraukimo į kraštovaizdžio formavimą tikslai	Turinys (būdų ir priemonių, kurie padės visuomenei įsitraukti į tvarkomos teritorijos kraštovaizdžio formavimą, aprašymas)
Konceptijos rengimas ir jos viešas pristatymas visuomenei	Tartis, kaip gerinti koncepcijos pasiūlymus, kad gerėtų kraštovaizdžio kokybė; įvertinti, ar siūlomos teritorijos tvarkymo priemonės atitinka visuomenės lūkesčius; didinti supratimą apie kraštovaizdžio vertę ir vaidmenį.	Išsiunčiami kvietimai su nuoroda į parengtą koncepciją Rokiškio miesto seniūnijai, taip pat artimiausioms organizacijoms, įmonėms, švietimo įstaigoms, su kvietimu dalyvauti viešuose svarstymuose. Projekto rengėjai suorganizuoja koncepcijos viešą pristatymą ir ją pristato. Kylant daug diskusijų visuomenėje, gali būti organizuojama paskaita, pristatymas, pasikviečiant atitinkamos srities specialistus.
Projekto sprendinių konkretizavimas Projekto sprendinių derinimas ir viešinimas	Išgirsti visuomenės pastabas, jų nuomonę ir pasiūlymus dėl projekto sprendinių, taip pat specialistų pasiūlymus, kaip tobulinti projektą.	Sprendiniai viešiniami Rokiškio rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.rokiskis.lt , pastabos, pasiūlymai teikiami skelbimuose nurodytais adresais. Projekto rengėjai suorganizuoja sprendinių viešą pristatymą ir juos pristato.
Projekto tvirtinimas		Informacija teikiama Rokiškio rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.rokiskis.lt
Projekto įgyvendinimas	Išsiaiškinti, kaip visuomenė nori ir gali dalyvauti įgyvendinant projektą.	Informacija teikiama Rokiškio rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.rokiskis.lt , pastabos, pasiūlymai teikiami skelbimuose nurodytais adresais. Organizuojamas parengto projekto pristatymas artimiausioms ugdymo įstaigoms, organizacijoms, bendruomenei, kurio metu bus siekiama išsiaiškinti, kaip jos norėtų prisidėti prie teritorijos priežiūros ir jos būklės stebėjimo.

PRIEDAS NR. 1**VISUOMENĖS APKLAUSOS „LAUKUPĖS UPELIO PAKRANČIŲ TVARKYMAS ROKIŠKIO MIESTE“ REZULTATŲ SANTRAUKA**

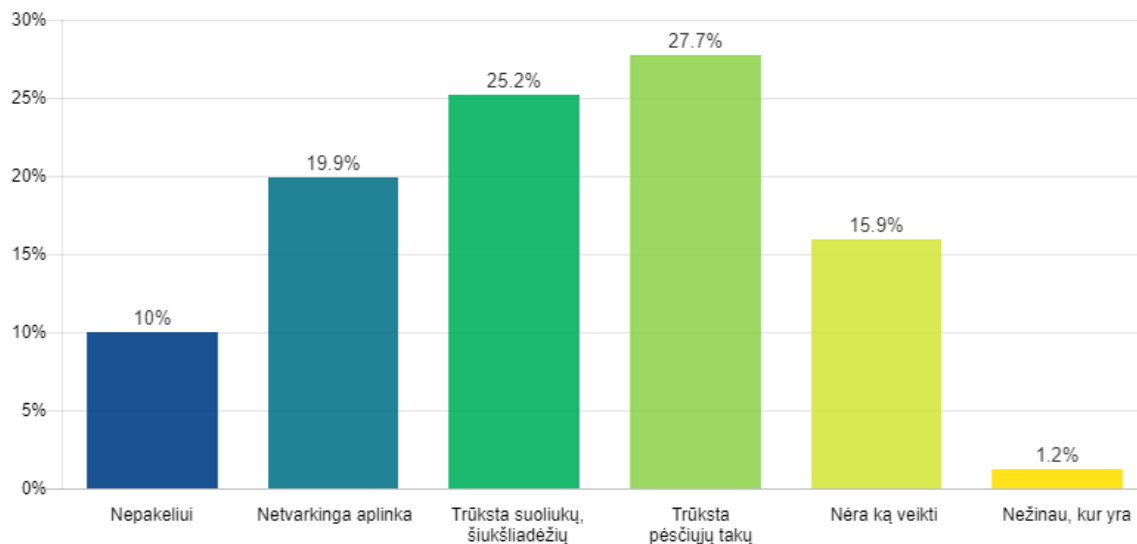
Viso respondentų: 154
 Vyras: 62
 Moteris: 92
 Amžius: 12 - 66
 Vidutinis amžius: 38.9 metai

Ar lankotės / leidžiate laisvalaikį Laukupės upelio pakrantėse?

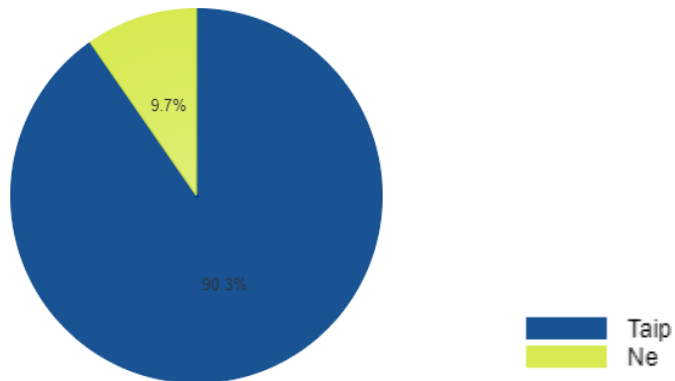
■ Taip
■ Ne

Jei nesilankote, nurodykite priežastis:

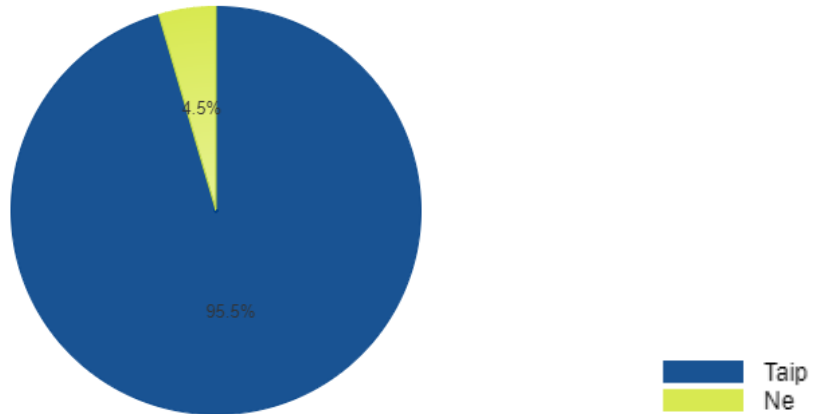

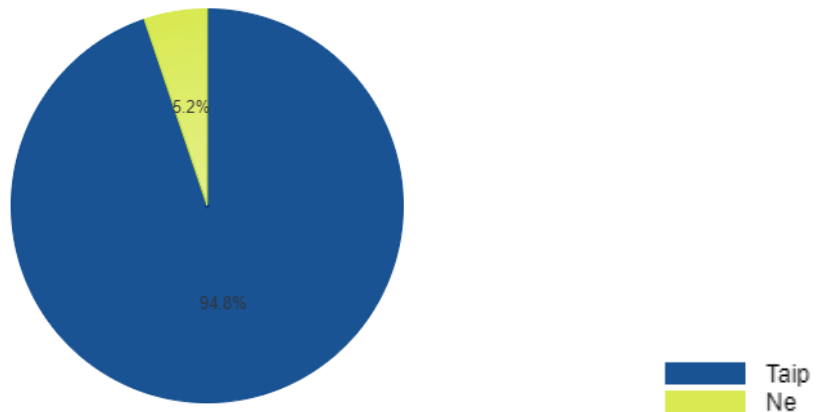
Ar sutvarkius Laukupės upelio pakrantes ten lankytumėtės dažniau?

Ar pritartumėte, jei Laukupės upelio pakrantėse būtų įrengti pėsčiųjų takai, suoliukai, šiukšliadėžės, iškirsti beverčiai medžiai ir krūmai?

Ar pritartumėte, jei Laukupės upelio pakrantės teritorijoje prie Vytauto g. 20 (Rokiškio jaunimo centras) būtų įrengta poilsio (pramogų) erdvė vaikams ir jaunimui?

Pasiūlymai (iš 68 pateiktų, apibendrinti pagal grupes):

ŠEIMOMS, VAIKAMS

- laisvalaikio praleidimui, o kai sutvarkyta bus, galima organizuoti ir renginius vaikams
- šeimų poilsiui ir jaunoms šeimoms
- labai reikia šiuolaikinių įrengimų vaikams
- tvarkoma kaip Rokiškio m. Velykainio bendruomenės parke
- turėtų būti parkas su vaikų žaidimų aikšte
- vaikų laisvalaikiui praleisti, šašlykinė, pavėsinė, poilsio zona, praplatintas upelis
- įrengti sporto treniruokliai, sūpuoklės vaikams, suolai

SPORTUI

- laisvalaikio praleidimui, sportavimui, galbūt švenčių organizavimui
- palei upelį turėtų būti įrengti takai dviratininkams ir pėstiesiems. Būtinai su (LED) apšvietimu, suoleliais, šiukšlių dėžėmis (prie kurių maišeliai šunų ekskrementams). Takai turėtų būtinai susisiekti su kitais miesto pėsčiųjų ir dviratininkų takais
- poilsiui, sportui
- dviračių takas. Palanga, Šventoji turi taką palei jūrą, mes galim turėti palei Laukupę
- įrengti dviračių takus. Mažosios architektūros elementų, tiltelius ir pan.

SVEIKATA, SAUGUMAS

- Poilsio zona. Nerūkymo zona. Su treniruokliais.
- Turėtų būti apšvietimas tamsiu paros metu, įrengtos vaizdo stebėjimo kameros, paskelbta nerūkymo zona.
- turi būti iškirsti medžiai, aplinka šviesi, tamsiu paros metu apšviesta, kad būtų saugu ir jauku
- apšvietimo, beje prie tiltelio labai trūksta, temstant nesaugu, jau ir užpuolimų yra buvę
- Naudojamos sveikai gyvensenai
- Laisvalaikio pasivaikščiavimams
- Gyventojų pasivaikščiavimui, poilsiui, žaisti vaikams

ĮVAIRIOS NUOMONĖS

- nereikia jokių papildomų takų Kęstučio g. upės tako teritorijoje, nes ir taip ten jaunimas ateina nematomi parūkyti, išgerti, šiukšlina
- Laukupė labai silpnutė, mažai vandens, tai nėra traukos objektas
- ne prie jaunimo centro, kur renkasi ne pats pavyzdgingiausias jaunimas, geriau prie bažnyčios, ten labiau apleista vieta ir vienintelis kampelis prie aikštės, kuris nėra sutvarkytas
- jaunimo erdvė bus rengiama Šepkos parke, todėl netikslinga rengti antrą, geriau turėti vieną, bet patrauklią jaunimui
- gyventojų nuotekos neturėtų patekti į upelį
- būtinai tik antivandalinius įrenginius (suoliukai, šviestuvai, mažoji architektūra ir pan.)